

Sukhothai: Chronology

วินัย พงศ์ศรีเพียร
4/2/08

ศักราช	เหตุการณ์สำคัญ	หมายเหตุ
๑๑๕๕/๑๖๕๘	หล้าหู่ (ลโว้) ส่งคณะทูตไปจีนเป็นครั้งแรกก่อนถูกสุริยวรมันที่สองทรงปราบปราม	
๑๑๕๐/๑๖๙๓	รณนันทรวรมันขึ้นครองราชย์แต่อาจมิใช่ที่นครธม	
๑๑๕๕/๑๖๙๘	เงินล่า-หล้าหู่ส่งทูตไปเมืองจีนซึ่งแสดงว่าอำนาจของสองนครแผ่ยังไม่หลุดจากกัน	
๑๑๖๐/๑๗๐๓	ยโสวรมันที่สองขึ้นครองราชย์ ๑.จารึกที่ปราสาทบันทายฉมาร์กล่าวว่าทรงต้องปราบกบฏ 'ชนกลุ่มน้อย=ชอง พรธณ กุย?' ทางภาคตะวันตกเฉียงเหนือ ๒.กัมพูชาขาดความสงบเรียบร้อยภายใน	
๑๑๖๕/๑๗๐๘	จดหมายเหตุจีนกล่าวว่าพ่อค้าคนสำคัญของเงินหล้าหู่ไปตายที่เมืองหมิงโจว	
๑๑๖๗/๑๗๑๐ ๕ กุมภาพันธ์	จารึกดงแม่นางเมืองกล่าวถึง มหาราชาอิธราช นามว่า กรุงศรีธรรมมาโศกราช มีรับสั่งให้ราชา (เจ้าเมือง)แห่งเมือง ธานีประกรทำบุญกุศลอุทิศถวายแด่พระสรีรธาตุของ ' กมรแดง ชคต ' ศรีธรรม มาโศก	
๑๑๗๗/๑๗๒๐	กองทัพเรือจามเข้าโจมตียึดได้นครธม ---จารึกของพระชายาของชัยวรมันที่ ๗ กล่าวว่ากัมพูชาตกอยู่ในสภาพมีหลายเศวตฉัตร หลายเจ้าหลายนาย	
๑๑๘๐/๑๗๒๓	หมอลัวป่า กัมรแดง อัญญา ศรีฝางฮุย ขึ้นครองราชย์ที่เงิน หล้าหู่	
๑๑๘๑/๑๗๒๔	ชัยวรมันที่ ๗ ขึ้นครองราชย์ที่นครธม	
๑๑๘๑/๑๗๓๕	จารึกปราสาทพระขรรค์ของชัยวรมันที่ ๗ กล่าวถึงบรรดาเมืองขึ้นของพระองค์ในบริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยารวมทั้งลโวทยปุระ สุวรรณปุระ คามพุกปัฏฐนะ เมืองสิงห์ เมืองราชบุรี เมืองเพชรบุรี เป็นต้น	
๑๑๘๗/๑๗๓๕	ชัยวรมันที่ ๗ สามารถทำลายเมืองหลวงจัมปาเป็นการตอบแทนการกระทำของพวกจามเมื่อ ๒๐ ปีก่อนหน้านั้น	

๑๒๐๐/๑๗๔๓ ๒๓ กันยายน	กัมลรแดง อัญญา แห่งเงินหลี่ฟูส่งทูตไปถึงเมืองจีนครั้งที่ ๑	
๑๒๐๒/๑๗๔๕ ๒๙ กันยายน	-- "....." ครั้งที่ ๒	
๑๒๐๕/๑๗๔๘ ๘ กันยายน	---ศรีมเหศวรรมัน แห่งเงินหลี่ฟู ส่งทูตไปถึงเมืองจีน	
ราว ๑๒๑๙/๑๗๖๒	---ชัยรรมันที่ ๗ สวรรคต	
๑๒๔๓/๑๗๘๖	---อินทรวรรมันที่ ๒ สวรรคต	
ราว ๑๒๔๗/๑๗๙๐	---When the eleventh year of the reign of this king, ปรั๊กมพาหุ II, a king of the Javakas known by the name of Candabhanu (จันทภักฑ) landed with a terrible Javaka army under the treacherous pretet theat they also were followers of the Buddha. All these wicked Javaka soldiers who invaded every landing place and who with their poisoned arrows, like terrible snakes, without ceasing harassed the people whoever they caught sight of laid waste, raging in their fury all Lanka. Just as flashes of lighting with floods of water (visit) a place destroyed by lighting with flames of fire, so Lanka which had been harassed by Mahga and others was regvaged once by the Javakas --Prince Virabahu (วีรพาหุ) had to organize an army to suppress them	Wilhelm Geiger, Culavamsa , Eng translation by C. Mabel Rickmirs, (New Delhi: Asian Edu- cational Services, 1992): 151
๑๒๕๖/๑๘๐๐ ๑๒๗๗/ม.ศ.๑๒๐๑	--พระเจ้าโรจราชครองสุโขทัยปุระในสยามเทศะ --รามคำแหงขึ้นครองราชย์	ชินกาลมาลีฯ
ก่อน๑๒๘๑	๑. พระร่วงเจ้าไปรบแขกชวา ๒. มะกะโทพาพระริดาหนีไปเกาะตะมะ	ราชาริราช
ก่อน ๑๒๘๒/	The court deliberated on raising an army to attack the country of Hsien, and the countries of Lo-hu, Ma-pa-erh, Chu-lan and Su-mu-tu-la. But Chia-lu-na-ta-ssu expressed himself thus to the throne: "These are all small, unimportant kingdoms: even if we are able to acquire them, wherein lies the advantage? To raise an army against them destroys men's lives; would it not be well to succeed or fail by sending emissaries to persuade them? If they then do not submit, it will not yet to be too late to attack." The emperor accepted his words and order Yo-la-yeh-nu-t'ieh-mie and others to proceed on missions. Over twenty kingdoms submitted.	E. Thadeus Flood, Sukhothai-Mongol Relations: A Note on Relevant Chinese and Thai Sources JSS, LVII, (July 1969)221

๑๒๘๒ ๑๗ กรกฎาคม	-Ho Tzu-chi ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปสยาม -ราชสำนักหยวนส่งทูตมาประเทศเขียวน แต่พวกจัมปาได้จับตัวไว้	
๑๒๘๓/จ.ศ. ๖๔๕	--พระร่วงเจ้าได้เมืองสัชชนาลัยแล้วจึงประดิษฐ์อักษร	จินตามณี
๑๒๘๓/๑๒๐๕ ปีรกา (๑๒๘๕ หรือ ๑๒๘๗) ๑๒๘๕/๑๒๐๗?	--รามคำแหงประดิษฐ์ตัวอักษรไทย --พ่อขุนรามพลเป็นขุนในเมืองศรีสัชชนาลัยได้ปี ๑ แล้วจึงสวมยอดพระธาตุ --บรรจพระธาตุกลางเจดีย์ที่เมืองศรีสัชชนาลัย	จารึกพ่อขุนรามพล จารึกพ่อขุนรามพล
๑๒๘๒/๑๒๑๔	--ปลุกตาลได้ ๑๔ เข้า	
๑๒๘๓ ๑๒๘๓-๔ มิถุน. ๑๒๘๔-๕ กรกฎาคม ๑๘ สิงหาคม. ๑๒๘๕	--พี่น้องไทใหญ่อ้างสิทธิ์เหนือมะริด ตะนาวศรี --ราชสำนักหยวนส่งทูตไปเขียวน --กานมู่ตั้งแห่งเพชรบุรีส่งทูตไปจีน --ราชสำนักหยวนสั่งให้กานมู่ตั้งไปเข้าเฝ้าหรือส่งอนุชาไปเป็นตัวประกัน --ราชสำนักหยวนสั่งให้เขียวนเลิกกรุกรานมาลีหุยเอ้อ	Luce, 'Early Siam.'
๑๓๔๐	--พรญาลีไทขึ้นครองราชย์ที่ศรีสัชชนาลัย	
๑๓๔๓ ๗ เมษายน.	--พระบรมครูดีโลกดิลกรัตนศีลคันทรวนาสีธรรมกิตติสังฆราช มหาสามีเจ้าแรกออกบวชในคามวาสี	จ. ป่าแดง (๙)
๑๓๔๑-๑๔๑๕	--เมืองกำโปลา หรือ กัมพูไล เป็นเมืองหลวงของลังกา มหาเถรศรีสัชชราชต้องไปลังกาและอินเดียหลังปีนี้ ถ้าทำนุอยู่ที่นั่น ๙-๑๐ ปี จะกลับมาสยามประเทศเมื่อผ่านต้นทศวรรษ ๑๓๕๐ ไปแล้ว	
๑๓๔๗ (อาจเป็นศุกร ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๑๓๔๙)	--พรญาลีไทเอาขวานประหารศัตรูและขึ้นครองราชย์ที่สุโขทัย อ้างว่าขึ้นครองราชย์แทนปู่พ่อ	
๑๓๔๗/๑๘๙๒ มิถุน - กรกฎาคม ๑๓๔๗/๕๐?	--ลิไทประดิษฐานพระมหะศวร พระวิศณุในหอเทวาลัยมหาเกษตรในป่ามะม่วง --ลิไทสถาปนาพระศรีมหาธาตุที่นครชุมอ้างว่าพระธาตุเป็นของแท้ใช้ของสามานย์ไม่ --หลัวหุโจมตีและผนวกเขียวน	หวางต้ายวน
๑๓๕๑ -- ๒ กุมภาพันธ์ -- ๔ มีนาคม	--รามาริบัติสถาปนากรุงพระนครศรีอยุธยา	--Van Vliet --พงศ. หลวงประเสริฐ
๑๓๕๗ --๒๕ เมษายน. --๒๔ มิย.	๑. บรมครูดีโลกขบวชใหม่ในอริยวาสี ๒. ลิไทประดิษฐานพระศรีบาทลักษณ์ที่เขาสมนกฏ (พระบาทใหญ่) เมืองสุโขทัย เขานางทอง เมืองพาน เขาสิริบรรพต เมืองศรีสัชชนาลัย และจอมเขาที่ปากพระบาง เมืองรัตนกุดานคร (กัมปงคลอง)	-จารึกวัดป่าแดงเมืองศรีสัชชนาลัย

๑๓๕๘	--ประสูติมหาธรรมราชาไสภยาไท (????) ถ้าหากว่ามีพระชนม์ได้ ๓๘ ชันษาในปี จ.ศ. ๗๕๘	
๑๓๕๙	๑. ลีไทสร้างวัดป่าแดงให้มหากัลยาณเถร (ครูของติโลกข) ๒. ลีไทไปเอาเมืองแพร่อยู่นาน ๗ เดือน	--จารึกวัดป่าแดงฯ ditto
๑๓๖๑/๑๙๐๔	๑. ลีไทเชิญมหาสามีสังฆราชมาจากเมืองพันมาจำพรรษาที่วัดป่ามะม่วง ๒. มหากัลยาณเถรตาย บรมติโลกขได้เป็นเจ้าอาวาสวัดป่าแดง ๓. ลีไทให้ไปเชิญมหาสมณเถรมาจำที่ป่ามะม่วง ๔. สมณเถร 'ใคร่มานบมาเห็นเรา (ติโลกข)บ้าง' และได้้นบพระบรมธาตุ ๕. ฟอนมออกบวชในสำนักมหาธรรมราชา	จ.วัดป่าแดง ๕.๑๐๖.๑-๑๙
๑๓๖๒/๑๙๐๕--๒๒ ก.ย.	-- ลีไทออกผนวช	
๑๓๖๙/๑๙๑๒	๑. สมณเถรเดินทางไปลำพูนตามคำเชิญของกือนา ๒. 'สิ้นอายุส..' มหาธรรมราชาสวรรคต (?) ๓. รามาริบัติเจ้า "เสด็จนิฉัพาร"	จารึกวัดพระยีน จารึกวัดป่าแดง --พงศ. หลวงประเสริฐ
๑๓๗๐	--บรมราชาธิราชเจ้ายึดอำนาจที่ "กัมโพช" อโยธยา	--พงศ. หลวงประเสริฐ --ชินกาลย
๑๓๗๑	--บรมราชาธิราชเจ้าเสด็จไปเอาเมืองเหนือ "แลได้เมืองเหนือทั้งปวง"	--พงศ. หลวงประเสริฐ
(๑๓๗๓/จ.ศ. ๗๓๕)	--มหาธรรมราชาที่ ๒ ได้ขึ้นครองราชย์เมื่ออายุได้ ๑๖ เข้า*? ถ้าถือว่าพระองค์อายุ ๓๘ ในปี ๗๕๘ และ ประสูติในปี ๗๒๐	*Reconstruction from Burapharam Insc.
	--"เสด็จไปเมืองซากังราวแลพญาไสแก้วแลพญาคำแหงเจ้าเมืองซากังราวออกต้อนรับท่านๆได้ตัวพญาไสแก้วตาย แลพญาคำแหงแลพลทั้งปวงหนีเข้าเมืองได้ แลทับหลวงเสด็จกลับคืนมา"	ลป.
๑๓๗๔/มศ. ๑๒๙๖	--มหาธรรมราชาสวรรคตไปแล้ว(จารึกวัดตระพังช้างเผือก)	ท.เมืองพระร่วง ๘๐
-(ก่อน๑๓๗๕/ ๑๙๑๘) ๑๓๗๕มะเส็ง/ ๑๙๑๘ ๑๓๗๕/๑๙๑๘ ถึง ๑๓๘๓/๑๙๒๖	--พรญาศรีเทพาหุราชเชิญพอนมไสดำออกจากบวชช่วยสร้างบ้านสร้างเมือง --พอนมไสดำแปลงเรือนเป็นวิหารและกล่าววาลีไทและมหาเทวีสวรรคตแล้ว --"เสด็จไปเอาเมืองพิศณุโลก แลได้ตัวขุนสามแก้วเจ้าเมืองแลครีวอพยพมาครั้งนั้นมาก" พรญาศรีเทพาหุราชใช้ให้พอนมไปสู่มหาราชเชียงใหม่	๑๐๖.๑-๒๙ ๑๐๖.๑-๓๖-๓๗ ๑๐๖.๒-๑๒
๑๓๗๖/๗๓๘	"เสด็จไปเอาเมืองซากังราวเล่า ครั้งนั้นพญาคำแหงและท้าวผาคองคิดด้วยกันว่าจะยอทับหลวง แลจะทำหมีได้ แลท้าวผาคองเล็กทับหนี แลจึงเสด็จยกทับหลวงตาม แลท้าวผาคองนั้นแตก แลจับได้ตัวท้าวพญาแลเสนาขุนหมื่นครั้งนั้นมาก แลทับหลวงเสด็จกลับคืน"	ลป.

๑๓๗๖/๗๓๘ โรงนกสตร เติน หกแรมค่านิงสุกรา พาร'	สมเด็จพระมหาเถรจุฑามณี ปลุกพิจารณาได้เดือนสิบห้าวัน บริบูรณ์แล้วเมื่อหน้าเดือนสิบ แรมสี่ค่ำ พุทธพาร กัตติกาฤกษ์ จึง ประดิษฐานพระธาตุและพระพุทธรูปประดิษฐานทำนาระทำด้วย เงิน ทอง เขียว งาทั้งหลาย แล้วจึงกระทำพระอัฐจารสเหนื่ออัน	จารึกลานทองสท.๕๒ พบที่บริเวณฐานพระ ประธานในพระอุโบสถ วัดมหาธาตุ สุโขทัย
๑๓๗๘/๗๔๐	"เสด็จไปเอาเมืองซากังราวเล่า ครั้นมหาธรรมราชาออกรบทัพ หลวงเป็นสามารภ แลเห็นว่าจต้องด้วยทัพหลวงมิได้จึงมหาธรรม ราชาออกถวายบังคม"	ลป.
ก่อน๑๓๘๐ -๒๒ กุมภ	--อัญญิกหักพังแต่ข้ามมหาธรรมราชาอยู่ก่อน --พี่อ้ายท่านพระศรีราชโอรสเจ้าเมืองสุโขทัยนี้ --นายผู้หนึ่งชื่ออ้ายอินท --ให้ลูกลงแลแม่นางคำเยี่ย --นางได้เสวยราชย์ไซ้	๑๐๒.๑-๒๒ ๑๐๒.๑-๒๓ ๑๐๒.๑-๒๔ ๑๐๒.๑-๓๑ ๑๐๒.๑-๓๘
๑๓๘๓/๑๓๒๖	พินมพรรณนาถึงเรื่องมหาสังฆราชมาสั่งสอนสมเด็จพระมหา ธรรมราชา	๑๐๖.๑-๑๐
๑๓๘๔/๑๓๒๗	--พระสังฆราชเจ้าผู้ดีมีบุญอันเป็นครูแก้วมหาธรรมราชา(?)ให้ บรรดาสัตว์ทั้งหลายไปเอาหินผามากระทำเจดีย์ ๔ ด้านบรรจุ พระธาตุแห่งมหาธรรมราชา	๙๔-๓
๑๓๘๘	--"เสด็จไปเอาเมืองซากังราวเล่า ครั้งนั้นสมเด็จพระบรม ราชาธิราชเจ้าทรงพระประชวรหนักแลเสด็จกลับคืน ครั้นถึง กลางทางสมเด็จพระบรมราชาธิราชเจ้านิฤพานแลจึงเจ้าทอง ล้นพระราชกุมารท่านได้เสวยราชสมบัติพระนครศรีอยุธยา...."	ลป.
๑๓๘๑/๑๓๓๔	--มหาธรรมราชา(บรมपाल)ผู้เป็นอิสริยาธิปไตยในชัยนาทบุรีประสูติ	๑๒.๑-๑-๒
๑๓๘๒/๑๓๓๕	--อันว่ากู้อุปญาฤๅไทกระทำใจกักดีไม่ตรีด้วยปู่พญาเป็นเจ้า --เบื้องเจ้าพญาผู้หลาน	๖๔.๑-๙
	--มหาธรรมราชา(ไสฤๅไท)ปราบดาภิเศกปราบแผ่นดิน	
๑๓๘๕/๑๓๓๘/ ๗๕๗	--"สมเด็จพระรามศวรเจ้านิฤพานจึงพระราชกุมารท่านเจ้า พญารามเสวยราชสมบัติ"	ลป.
๑๓๘๖/๑๓๓๙	--สมเด็จพระราชเทวีศรีจุฬาลักษณ์ฯสร้างวัดโสการามเพื่อเป็น บุญแก่พระมหาธรรมราชาลิไท, พระศรีธรรมราชาตาและพระ สวามี ปู่พญาพ่อออกแม่ออก	
๑๓๘๗/๑๓๔๐ -- ๑๒ เมษ.	ออกพระราชบัญญัติลักพา --พระนครนี้สิทธิสมเด็จพระปิตร(มหาราชบุตร)[ท่านรามราชาธิ] ราชศรีธรรมจักรพรรดิราช	๓๘.๑-๒-๔
๑๓๘๘/๑๓๔๒	--สมเด็จพระราชเทวีศรีจุฬาลักษณ์อัครราชมเหสีเทพธณีโลก รัตนชยาแต่สมเด็จพระมหาธรรมราชาธิราช	๙๓.๓-๕ (อโสการาม)

๑๔๐๐/จศ. ๗๖๒	<p>--ปีที่เชษฐ 'สมเด็จพระมหาศรีกิติ' จากพระบุรีศรีกำแพงเพชร มาสร้างวัดศรีพิจิตรกิตติถัลยาราม</p> <p>๑. 'สมเด็จพระราชชนนีศรีธรรมราชมาตามหาทิดลรัตน ราช นาทกันโลงแม่'</p> <p>๒. 'สมเด็จพระมหาธรรมราชาธิบดีศรีสุริยวงศ์โอรสราช'</p> <p>๓. 'พระบุรีศรีกำแพงเพชร'</p> <p>๔. 'ขอบพระบางเป็นแดน เท้าแสนสองหนองห้วยและแพร์'</p>	<p>๔๖.-๑</p> <p>๔๖.-๒</p> <p>๔๖.-๘</p> <p>๔๖.-๘</p>
๑๔๐๔/๑๙๔๗-๖ กรก	<p>--ราชสำนักจีนส่งทูตมาแต่งตั้งเจ้าเมืองปอเล่อพร้อมพม่า เมืองตั้ง อยู่เอียน และลาว</p>	
๑๔๐๕/๑๙๔๘-๑๓ สิงห์	<p>--มาฮาดันมาลาจำส่งทูตไปจีน</p> <p>๑.เงินพระราชทานตราตั้งแก่เจ้าเมืองปอเล่อ</p> <p>๒.เงินสั่งให้ปอเล่อ มูบั้ง เมืองกันรวมกันตีป่าไปสี่ฟู</p>	
๑๑ พฤศจิกายน ๒๙ ธันวาคม	<p>--มาฮาดันมาลาส่งทูตไปถวายบรรณาการ ใช้ทูตคนเดียวกับ เจ้าผู้เชียงราย</p> <p>--ป่าไปสี่ฟูยอมอ่อนน้อมหลังจากจีนตีได้เมืองลี เมืองสาย และ เมืองเชียงแสน</p>	
๑๔๐๖-- ๕ ธันวาคม	<p>--มีตราพระราชโองการเสด็จมหาธรรมราชาตั้งพระบรมครูตีโลก เป็นสังฆปริณายกสิทธิ คุมฝ่ายอรัญวาสีทั้งหมด</p>	จ. ป่าแดง
๑๔๐๗/๑๙๕๐-๑ ต.ค.	<p>มาฮาดันมาลาจำส่งทูตไปราชสำนักจีน</p>	
๑๔๐๘/๑๙๕๑	<p>--มหาธรรมราชาสิ้นพระชนม์</p> <p>--ราชเทวีศรีจุฬายุทธประดิษฐานพระมหาธาตุในบูรพาราม กล่าวถึงว่า มีพระราชโอรส ๒ องค์คือ สมเด็จพระราชาธิราชและ ศรีธรรมมาโตกราช องค์ โตได้เป็นพรญา</p>	<p>จ. บูรพาราม</p> <p>จ. บูรพาราม</p>
๑๔๑๑/๑๙๕๔--๑๖ ต.ค.	<p>--ปานหยางหล่าน(พรญาราม)ส่งทูตไปถวายบรร- ณาการ</p>	
๑๔๑๒/๑๙๕๕	<p>--นายอินทสรศักดิ์ขอกที่นาจากออกญาธรรมราชา</p> <p>--น้ำพรญา = มหาเถรธรรมไตรโลก</p> <p>--นายสังฆการี</p> <p>--มหาเถรมาจอตวัดตระกวน (๙-๘๔) แล้วแต่งมหาเจดีย์วัดมี ช้างล้อมรอบแลมีพระเจ้าหยอนดิน</p>	<p>๔๙.๓-๕</p> <p>๔๙.๗</p> <p>๔๙.๙</p> <p>๔๙.๑๖</p>
๑๔๑๖/๑๙๕๙	<p>--พระบรมราชาธิบดีศรีมหาจักรพรรดิราชแลพระ มาตุราชแลพระมาตุณาเจ้าเสด็จขึ้นมาให้ทานช้างเผือกและราช รถ</p>	๔๙.(๑๗-๑๘)-๘๕
๑๔๑๗/๑๙๖๒/ ๗๘๑	<p>--"มีข่าวมาว่าพระมหาธรรมราชาธิราชเจ้าหน่พาน แลเมืองเห นอทั้งปวงเปนจุลาจล แลจึงเสด็จขึ้นไปถึงเมืองพระบาง ครั้ง นั้นพญาบาลเมืองแลพญารามออกถวายบังคม"</p>	<p>ลป. Cf. ปี ๑๔๐๘</p> <p>ข้างต้น</p>
๑๔๒๐/๑๙๖๓	<p>--เสด็จพ่อพรญาสอยเสด็จเสวยราชย์ในบุรีศรีกำแพงเพชร</p>	๒๙๒.๑-๖๑

๑๔๒๓/๑๙๖๗	--เสด็จทาพรญาศรียศราชครองราชย์ที่สัชชนาลัย	๒๙๓.๑-๖๙
๑๔๒๔/๑๙๖๗--๑๓ เมษ.	--ซีลีหลานมหาราช (ศรีรามราช)ส่งทูตไปจีน --สมเด็จพระเจ้าพรญาผาสุมเสวยราชย์ในนันทบุรี	
๑๔๒๖/๑๙๖๙	--บรมपालมหารัชมราชา "ผู้อิสรราชิตีในชัยนาทบุรี" มีพระ ชนม์ครบ ๓๖ ปี --สมเด็จพระเจ้าพรญาผาสุม เสวยราชย์ในนันทบุรี	๑๓ Cf. พงศ. ๒/ก.๒๐๑ ว่า บรมपालได้สถาปนาใน ปี ๑๔๔๑ (ผิดไป ๑๕ ปี) จารึกฐานพระพุทธรูป วัดพญาภู
๑๔๒๗/๑๙๗๒/ ๗๙๑	--พรญาบาลเมืองเจ้าเมืองพิษณุโลกได้รับเครื่องราชูปโภคเป็น พระมหารัชมราชา	พงศ.๒/ก.๒๐๑ (แก้ จศ. ๙๐๓/๑๔๔๑ เป็น ๗๙๑
๑๔๓๑/๑๙๗๕*	--การรบระหว่างเซียงกับน่าน-แพร่	*พ.เมืองน่าน ส่วน ๒/ ก. ๑๐๔ว่า ๑๔๔๓
๑๔๓๒/๑๙๗๕-- ๑๙ พ.ย.	--ป่าไปตัดเตียนร้องเงินว่าปอเลือนำทหารภูย่า มารุกราน	
๑๔๓๘/๑๙๘๑/๗๙๓	--สมเด็จพระรามศวรเจ้าผู้เป็นพระราชกุมารท่านเสด็จ ไปเมือง พิษณุโลก ครั้งนั้นเห็นน้ำพระเนตรพระพุทธรเจ้าพระชินราชตก ออกมาเป็นโลหิต"	ลป.
๑๔๕๑/๑๙๙๔/ ๙๑๓	"ครั้งนั้นมหาราชมาเอาเมืองซากังราวได้แล้ว จึงมาเอาเมืองสุก โขไทย เข้าปล้นเมืองมีได้กเล็กทับกลับคืน"	ลป.
๑๔๖๐/๒๐๐๓/ ๙๒๒	"ครั้งนั้นพญาชเลียงคิดเป็นขบด ภาเอาครัวทั้งปวงไปออกแต่ มหาราช"	ลป.
๑๔๖๑/๒๐๐๔/ ๙๒๓	"พญาชเลียงนำมหาราชมาเอาเมืองพิศณุโลก เข้าปล้น เมือง เป็นสามารถ มีได้เมืองแลจึงยกทัพไปเอาเมืองกำแพงเพชร แลเข้าปล้นเมืองถึงเจดวัน มีได้เมืองแลมหาราชเล็กทับคืนไป เชียงใหม่"	ลป.
๑๔๖๒/๒๐๐๔/ ๙๒๔	"เมืองนครไทยภาเอาครัวอพยพหนีไปเมืองน่าน แลให้พระ กลาโหมไปตามได้คืนมาแล้ว พระกลาโหมยกพลไปเอาเมืองสุก โขได้เมืองคืนดุกเก่า"	ลป.
๑๔๖๓/๒๐๐๕/ ๙๒๕	--สมเด็จพระไตรโลกเจ้าไปเสวยราชสมบัติเมืองพิศณุโลกแล ตรัสให้พระเจ้าแผ่นดินเสวยราชสมบัติพระนครศรีอยุธยาทรง พระนามสมเด็จพระบรมราชา --ครั้งนั้นมหาราชทำวูลูกยกพลมาเอาเมืองสุกโขไทย จึงสมเด็จพระ พระบรมไตรโลกเจ้าแลสมเด็จพระอินทราชาเจ้าเสด็จไปกันเมือง แลสมเด็จพระราชาเจ้าตีทัพพญาเถียน แดก	ลป.
๑๔๖๔/๒๐๐๗/ ๙๒๖	--สมเด็จพระบรมไตรโลกเจ้าสร้างพระวิหารวัดจุฬามณี	ลป.

๑๔๖๕/๒๐๐๘/ ๘๒๗	--สมเด็จพระบรมไตรโลกเจ้าทรงพระผนวต ณ วัดจุฬามณีได้ แปดเดือนลาพระผนวต	ลป.
๑๔๖๘/๒๐๑๑/ ๘๓๐	--ครั้งนั้นมหาราชทำวญฺชิ่งเอาเมืองเชียงใหม่แก่ท้าวลูก	
๑๔๗๓/๒๐๑๔/ ๘๓๕	--หมื่นนครได้ลอกเอาทองพระเจ้าลงมาหุ้มดาบ	
๑๔๗๔/๒๐๑๗/ ๘๓๖	--เสด็จไปเอาเมืองขเสียง	ลป.
๑๔๗๕/๒๐๑๘/ ๘๓๗	--มหาราชขอมาเปนไมตรี	
๑๔๘๘/๒๐๓๑/ ๘๕๐	--สมเด็จพระบรมไตรโลกเสด็จนิฤพานณะเมืองพิศณุโลก	
๑๕๐๕/๒๐๗๘	--พระญา ศรีไสยรณรงค์สงคราม เจ้าเมืองสุโขทัย --พระญารามราช* เจ้าเมือง --พระญาศรีธรรม†	๘๖ จารึกนายศรีโยธา
๑๕๑๐/๒๐๕๓	--เจ้าพระญาศรีธรรมมาศกราชทรงประดิษฐานพระรูปพระอิศวร	๑๓
๑๕๒๖/๒๐๖๙/ ๘๘๘	--ประดิษฐานสมเด็จพระนอพุทธางกูรเจ้าในที่อุปราชาแลให้เสด็จขึ้น ไปครองเมืองพิศณุโลก	ลป.
๑๕๓๖/๒๐๗๙	--เจ้าพระญาศรีธรรมมาศกราช	๑๔

* Cf. "พระไอยการตำแหน่งนาหัวเมือง": ออกญากระเสตรสงครามรามราชแสนญาธิบตีศรีสังขนาโดยอภัยพิริยบรากรม
ภาหุ พญาสุวรรณคโลกยเมืองโท

† Cf. "พระไอยการตำแหน่งนาหัวเมือง": ออกญาศรีธรรมศุกราชชาติบดินทรสุริทฤไชยอภัยพิริยภาหุ เจ้าเมืองศุกโขไท
เมืองโท